
Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Nieuwsbrief	5
Introductie Visual Steps™	6
Wat heeft u nodig?	6
Uw voorkennis	6
Hoe werkt u met dit boek?	7
Website bij het boek	8
Toets uw kennis	8
Voor docenten	8
De schermafbeeldingen	9
De website van Visual Steps	10
1. Uw computer beveiligen	11
1.1 Wat is malware?	12
1.2 Windows updaten	13
1.3 Andere software en apps updaten	15
1.4 Antivirussoftware	19
1.5 Het venster <i>Beveiliging en onderhoud</i>	21
1.6 Meldingen in het Actiecentrum	22
1.7 <i>Windows Defender</i>	23
1.8 De real-timebeveiliging van <i>Windows Defender</i>	26
1.9 Uw computer scannen met <i>Windows Defender</i>	28
1.10 <i>Windows Firewall</i> gebruiken	31
1.11 Phishing	34
1.12 Beveiligingsinstellingen in internetbrowsers	36
1.13 Werken met invoegtoepassingen	39
1.14 Achtergrondinformatie	43
1.15 Tips	48
2. Uw privacy bewaren	49
2.1 Wat is spam?	50
2.2 Hoe voorkomt u spam?	50
2.3 Cookies	54
2.4 Privacyinstellingen	55
2.5 Browsegeschiedenis verwijderen	59
2.6 Sterke wachtwoorden maken	62
2.7 Wachtwoorden onthouden	65
2.8 Veilig internetbankieren	68
2.9 Veilig online winkelen	70
2.10 Veilig online betalen	73
2.11 Na het betalen	78
2.12 Veilig op <i>Facebook</i> , <i>Twitter</i> en andere sociale media	79
2.13 Achtergrondinformatie	85
2.14 Tips	88

3. Back-ups maken	95
3.1 Welk type back-up?	96
3.2 Een back-up maken van persoonlijke bestanden	97
3.3 Persoonlijke bestanden terugzetten	102
3.4 Een systeemkopie maken	104
3.5 Persoonlijke bestanden kopiëren naar een externe harde schijf	107
3.6 Herstelpunten maken	109
3.7 Herstelpunten terugzetten	111
3.8 <i>OneDrive</i> gebruiken	114
3.9 Achtergrondinformatie	119
3.10 Tips	121

4. Uw computer opruimen	123
4.1 Uw harde schijf opruimen	124
4.2 Programma's en apps deïnstalleren	127
4.3 Schijfcontrole	129
4.4 Optimaliseren	132
4.5 Systeeminfo bekijken	134
4.6 <i>CCleaner</i> downloaden en installeren	137
4.7 Schijf analyseren en schoonmaken	140
4.8 Programma's deïnstalleren met <i>CCleaner</i>	144
4.9 Opstartprogramma's instellen	145
4.10 Browser plugins in- of uitschakelen	147
4.11 Gegevens wissen	148
4.12 Visual Steps-website en nieuwsbrief	150
4.13 Achtergrondinformatie	151
4.14 Tips	152

Bijlagen

A. Hoe doe ik dat ook alweer?	153
B. Index	155

Hoe werkt u met dit boek?

Dit boek is geschreven volgens de Visual Steps™-methode. De werkwijze is eenvoudig: u legt het boek naast uw computer en voert alle opdrachten stap voor stap direct op uw computer uit. Door de duidelijke instructies en de vele schermafbeeldingen weet u precies wat u moet doen. Door de opdrachten direct uit te voeren, leert u het snelste werken met het programma.

In dit Visual Steps™-boek ziet u verschillende tekens. Die betekenen het volgende:

Handelingen

Dit zijn de tekens die een handeling aangeven:

Het toetsenbord betekent dat u iets moet typen op het toetsenbord.

De muis geeft aan dat u op de pc iets met de muis moet doen.

De hand geeft aan dat u hier iets anders moet doen, bijvoorbeeld de computer aanzetten, of een reeds bekende handeling uitvoeren.

Naast deze handelingen wordt op sommige momenten extra hulp gegeven om met succes dit boek door te werken.

Hulp

Extra hulp vindt u bij deze tekens:

De pijl waarschuwt u voor iets.

Bij de pleister vindt u hulp mocht er iets fout zijn gegaan.

1 Weet u niet meer hoe u een handeling uitvoert? Dan kunt u dit met behulp van het cijfer achter deze voetstapjes opzoeken achter in het boek in de bijlage *Hoe doe ik dat ook alweer?*

In aparte kaders vindt u algemene informatie en tips.

Extra informatie

De kaders zijn aangeduid met de volgende tekens:

Bij het boek krijgt u extra achtergrondinformatie die u op uw gemak kunt doorlezen. Deze extra informatie is echter niet noodzakelijk om het boek door te kunnen werken.

Bij een lamp vindt u een extra tip voor het gebruik van het programma.

1. Uw computer beveiligen

Voor computers die verbinding maken met internet is goede beveiliging essentieel. Een goed beveiligingssysteem verkleint het risico op *malware* (virussen of andere schadelijke software) op uw computer.

Een met virussen besmette computer kan erg frustrerend zijn. Niet alleen voor u, maar ook voor anderen. Als uw computer besmet is, kan deze ook andere computers infecteren. Dit gebeurt ongemerkt, bijvoorbeeld wanneer u een e-mail verzendt of als u bestanden deelt.

Als computergebruiker bent u verantwoordelijk voor de beveiliging van uw eigen pc. In de eerste plaats is het belangrijk dat u *Windows* en gewone programma's regelmatig *update*. Dit houdt in dat een nieuwe, verbeterde versie van een programma wordt geïnstalleerd. Hiermee worden onder andere recent ontdekte veiligheidsproblemen opgelost.

Windows 10 helpt bij beschermen tegen malware met *Windows Defender*. Een ander beveiligingshulpmiddel van *Windows* is het venster *Beveiliging en onderhoud*. Hier kunt u de beveiligingsinstellingen voor *Windows* controleren op uw computer en, indien nodig, aanpassen. U ziet dan ook of *Windows Firewall*, de bescherming tegen ongewenste toegang, is ingeschakeld.

Ook is het belangrijk dat de beveiligingsopties van internetbrowsers als *Edge* ingeschakeld zijn. Hiermee voorkomt u onder andere dat u het slachtoffer wordt van *phishingwebsites*. Dit zijn websites waarop met behulp van valse informatie wordt geprobeerd belangrijke gegevens, zoals uw toegangscode voor internetbankieren, te stelen.

Invoegtoepassingen, ofwel *plugins* of *add-ons*, voegen extra functies toe aan een internetbrowser. Meestal functioneren ze goed, maar soms kunnen ze problemen geven. Daarom is het handig als u ze zelf weet te beheren. In *Edge* kunt u op moment van schrijven van dit boek geen invoegtoepassingen gebruiken. Als u deze wel wilt gebruiken, moet u een andere internetbrowser gebruiken, zoals *Internet Explorer*.

In dit hoofdstuk leert u:

- wat malware is;
- *Windows* updaten;
- andere software updaten;
- over antivirussoftware;
- werken met het venster *Beveiliging en onderhoud*;
- werken met *Windows Defender*;
- *Windows Firewall* gebruiken;
- kennismaken met phishing;
- anti-phishing opties aanzetten in een internetbrowser;
- andere beveiligingsopties aanzetten in een internetbrowser;
- werken met invoegtoepassingen of plugins in internetbrowsers.

1.1 Wat is malware?

De term *malware* is een samentrekking van *malicious software*, ofwel kwaadaardige of schadelijke software. Het is een verzamelnaam voor software die schade kan aanrichten op uw computer.

Voor een deel worden deze programma's gemaakt door personen die het leuk vinden om in te breken in computers (ook wel *hacken* genoemd) of vervelende programma's te verspreiden. Maar vooral professionele criminelen houden zich tegenwoordig bezig met deze lucratieve vorm van misdaad. Met computercriminaliteit of cybercrime zijn namelijk miljoenen te verdienen.

Malware is onder te verdelen in verschillende soorten:

- *Virus* is een verzamelnaam voor kleine programma's die zelfstandig kunnen functioneren, maar meelifen in een ander programma. Als het besmette programma wordt geopend, wordt automatisch het virus geactiveerd. Sommige virussen richten weinig schade aan. Ze laten bijvoorbeeld een bepaalde boodschap op uw beeldscherm zien op een bepaalde datum, maar doen niet meer dan dat. Andere, meer agressieve, virussen nemen steeds meer ruimte in op uw harde schijf en besmetten steeds meer programma's, zodat u op een gegeven moment niet meer kunt werken op uw computer. Een belangrijke eigenschap van virussen is dat ze zich makkelijk kunnen vermenigvuldigen en zichzelf zelfstandig kunnen verspreiden, bijvoorbeeld door zichzelf te versturen via e-mails aan mensen in uw adresboek.
- *Wormen* en *Trojaanse paarden* zijn varianten op virussen. Ook dit zijn programma's die net zo schadelijk kunnen zijn als virussen, maar los van andere programma's functioneren. Ze worden vaak gebruikt door hackers (computerinbrekers) om uw computer over te nemen voor criminele activiteiten, zoals voor het inbreken op grote bedrijfswebsites.
- *Spyware* is geen virus, maar schadelijke software die stiekem op uw computer wordt geplaatst wanneer u een besmet programma installeert of een schadelijke website bezoekt. Spyware wordt gebruikt om uw computer te bespioneren en uw gegevens via internet door te geven aan malafide organisaties en criminelen. Die gebruiken uw gegevens bijvoorbeeld om u ongewenste reclamemails (spam) te sturen.
- *Adware* plaatst tijdens het surfen advertenties in uw venster of een apart venster. Adware verschijnt vaak nadat u een gratis programma heeft geïnstalleerd.
- Daarnaast is er het zogenaamde *ransomware* (gijzelvirus) in opkomst. Hierbij wordt met malware uw computer lamgelegd. U krijgt de mededeling dat u door geld te storten uw computer weer 'terugkrijgt'. Een variant hierop is een valse mededeling van ransomware dat u zogenaamd illegale activiteiten met uw computer heeft uitgevoerd en dat u door geld te storten, arrestatie door de politie kunt voorkomen. U moet nooit op dit soort afpersing ingaan en aangifte doen bij de politie.

1.2 Windows updaten

Een belangrijk onderdeel van *Windows* is *Windows Update*. Dit is een systeem dat controleert of u de meest recente versie van *Windows 10* gebruikt. *Windows 10* wordt continu aangepast, uitgebreid en verder beveiligd en verbeterd. Deze toevoegingen en verbeteringen worden door Microsoft in de vorm van software updates verspreid.

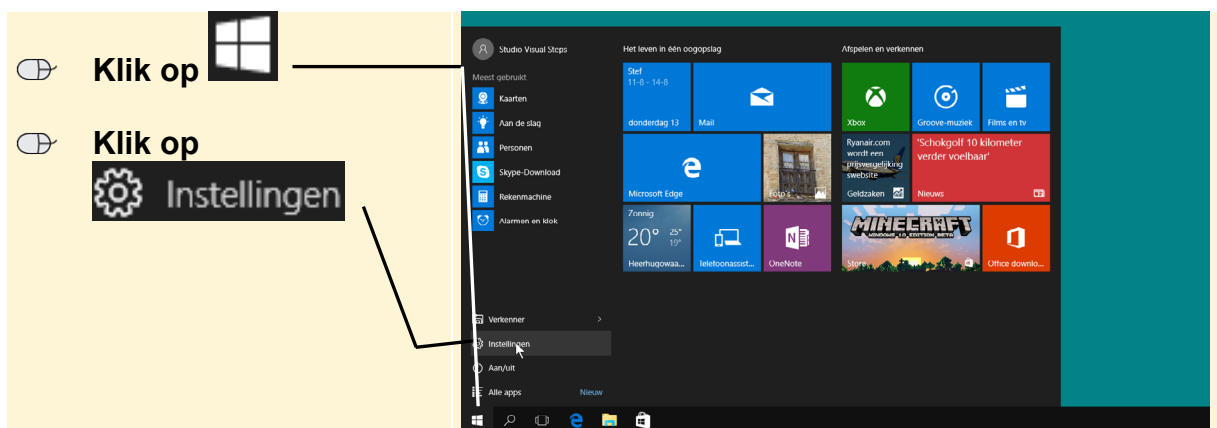
U gaat deze instellingen even bekijken.

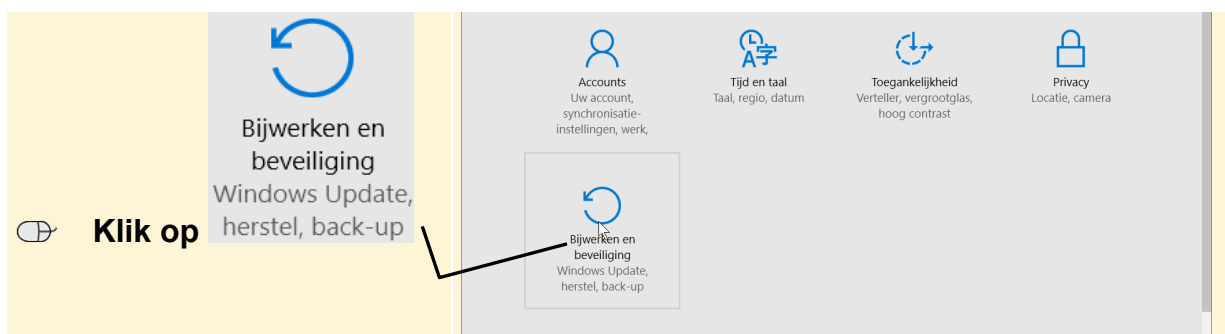
Let op!

Microsoft stuurt nooit software updates per e-mail. Als u een e-mail ontvangt waarin staat dat de bijlage Microsoft-software of een *Windows*-update bevat, open dan nooit de bijlage. Verwijder de e-mail onmiddellijk en vergeet niet deze ook uit de map *Verwijderde items* te verwijderen. Dergelijke e-mails worden door criminelen verstuurd die proberen schadelijke software op uw computer te installeren.

U opent *Windows Update* via *Instellingen*:

U opent het venster *Bijwerken en beveiliging*:

Het venster *Bijwerken en beveiliging* wordt geopend:

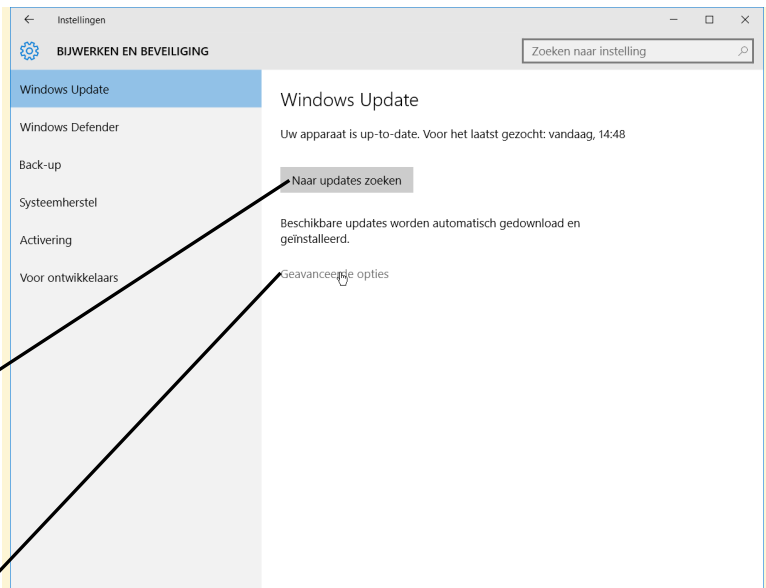
Er wordt automatisch naar updates voor *Windows* gezocht:

U kunt zelf tussentijds kijken of er nieuwe updates zijn door te klikken op

Naar updates zoeken

U bekijkt de instellingen van *Windows Update*:

 Klik op
Geavanceerde opties

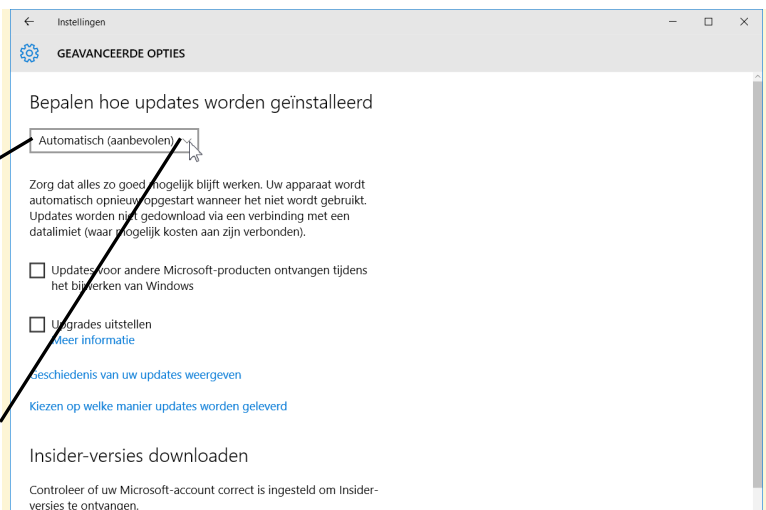

Als u **Automatisch (aanbevolen)** ziet in het venster, staat automatisch updaten aan:

Ziet u dit niet:

 Klik bij
Bepalen hoe updates worden
op

 Klik op
Automatisch (aanbevolen)

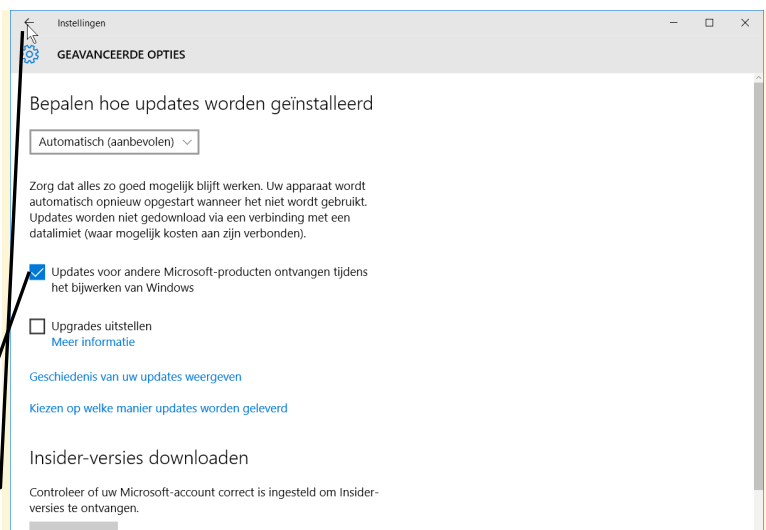
U kunt het ontvangen van updates voor andere Microsoft-producten ook, indien nodig, aanzetten:

Als u geen vinkje bij **Updates voor andere Microsoft-producten ontvangen tijdens het bijwerken van Windows** ziet:

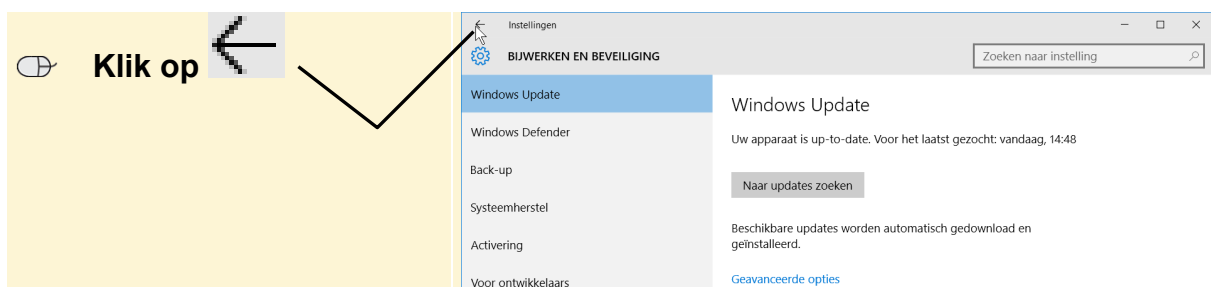
 Klik een vinkje **bij**
Updates voor andere Micro
het bijwerken van Windows

U slaat de instellingen op:

 Klik op

In het venster *Bijwerken en beveiliging*:

De instellingen voor *Windows Update* zijn opgeslagen.

 Sluit Instellingen 1

Tip

De nadelen van automatisch updaten

Een nadeel van automatisch laten controleren en updaten, is dat *Windows* soms op onverwachte momenten uw computer wil laten herstarten. Dat kan vervelend zijn als u op dat moment bijvoorbeeld midden in een activiteit zit die u niet wilt afbreken. U kunt dan wel in een pop-up venster opgeven dat u wilt dat de herstart pas later plaatsvindt.

Het kan nog vervelender zijn als u een programma met een bestand open heeft staan waarmee u aan het werk bent. Als u op het moment van aankondigen van een herstart, weg bent van uw computer (meestal na tien minuten), merkt u bij terugkomst dat uw computer opnieuw is opgestart en uw niet opgeslagen werk kwijt bent.

Als u dit wilt voorkomen, kunt u er bij de instellingen voor kiezen zelf te bepalen wanneer de updates worden geïnstalleerd.

1.3 Andere software en apps updaten

Wat geldt voor *Windows* geldt ook voor de programma's die u in *Windows* gebruikt. Het is belangrijk ze regelmatig te updaten. Ook gewone software kan namelijk een beveiligingsrisico vormen. Vooral programma's die een belangrijke connectie vormen met internet, zoals internetbrowsers, zijn kwetsbaar.

Daarnaast is op bijna alle computers 'onzichtbare' software actief, zoals *Java*. *Java* wordt voornamelijk gebruikt om contact met interactieve websites mogelijk te maken. Op die manier kunt u bijvoorbeeld video's afspelen op sites en spellen spelen. Het is belangrijk dat de meest recente versies van *Java* worden gebruikt.

De meeste software staat ingesteld op automatisch updaten. In sommige gevallen gaat dat zelfs ongemerkt. In andere gevallen verschijnt een melding op uw scherm dat er nieuwe updates voor een bepaald programma zijn gevonden en wordt u gevraagd of u deze wilt laten installeren. U kunt het soms wel even uitstellen, maar het is verstandig zo snel mogelijk de update te laten installeren. Gewoonlijk kost het niet erg veel tijd.

Het is bij het updaten van programma's altijd verstandig eerst uw werk op te slaan. Daarnaast moet u altijd een antivirusprogramma op uw computer geïnstalleerd hebben, zodat eventuele dubieuze updates, door programma's die doen alsof ze legitiem zijn, worden tegengehouden. Meer informatie hierover leest u in de volgende paragrafen.

Tip

Updaten van internetbrowsers

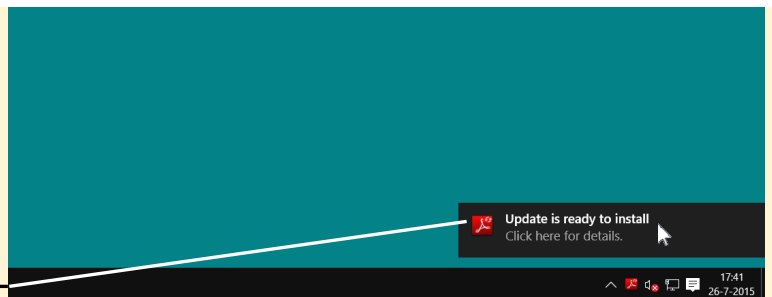
Andere internetbrowsers dan *Edge* krijgen ook regelmatig updates. U krijgt hiervan doorgaans automatisch bericht als u de betreffende internetbrowser opstart. Volg in dat geval de instructies in het venster voor het updaten.

U kunt vaak ook via een melding in het scherm zien of er een nieuwe update beschikbaar is, zoals bij de software van *Adobe Reader*.

In dit voorbeeld verschijnt een melding over het installeren van een update voor *Adobe Reader*.

Als u wilt updaten:

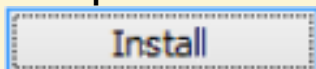
 Klik op de melding

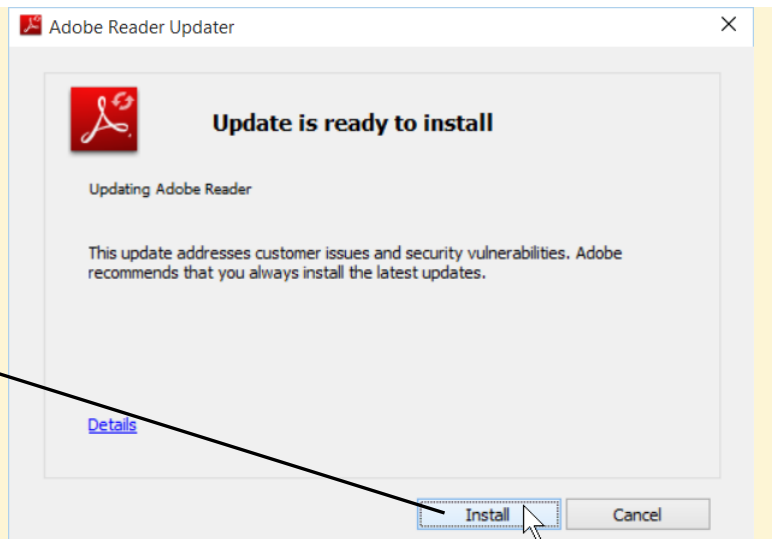
U ziet vervolgens het update venster van *Adobe Reader*.

Als u het programma wilt updaten:

 Klik op

 Volg de instructies in de vensters

De melding verdwijnt vanzelf weer na een aantal seconden:

U kunt hem ook zelf sluiten:

 Plaats de aanwijzer op de melding

 Klik op

